

Bogen er inddelt i tre hovedafsnit. I det første om bysystemet behandles urbaniseringsprocessen, bysystemets udvikling og bytyper. I det andet om byernes indre opbygning skrives om arealbenyttelse, socialgeografi, bystruktur og aktivitetssystemer og i tredje del diskuteres byernes problemer.

Christian Wichmann Matthiessen.

P.W. Daniels & A.M. Warnes:

MOVEMENT IN CITIES:
Spatial perspectives on urban
transport and travel.

London 1980, XVIII, 395 s., ill.,
24 cm, £ 19.50. Methuen & Co. Ltd.

Bogen er skrevet for britiske første dels studerende, som deltager i kurser i by- og transportgeografi, men henvender sig desuden til alle, der interesserer sig for de rumlige aspekter af transport og trafik i byer. Med aktivitetsbeskrivelse og trafikteknologi som udgangspunkt forklares, hvorledes mennesker og gods bevæger sig i byen og især hvilke mønstre, dette medfører. Afsnit om prognoser, planlægning og lovgivning giver bogen et bedre sigte. Bogen må roses for den brede angrebsvinkel, men klandres for at være alt for britisk. Forfatterne kender kun engelsksprogede værker, og derfor forekommer mange teoretiske afsnit ligefrem gammeldags. Hvor er fx den tidsgeografiske Lund-skoles nyere resultater? Det er imidlertid en nyttig, men meget elementær indføring i transportgeografien, men den kan ikke anvendes alene.

Christian Wichmann Matthiessen

tydeligt indtryk af, når man læser J.E. Hobbs bog. Til forskel fra traditionelle klimatiske grundbøger anvendes kun det første af ialt 8 kapitler til en introduktion i klimatiske processer som stråling og cirkulation. I det følgende kapitel med titlen: The variable Atmosphere, er emnet klimaets variation i tid. Her behandles den humane påvirkning i form af forurening. I kap. 3 er det vejrets indflydelse på den menneskelige organisme, der inddrages. De forskellige komfortindeks opstilles, og som et praktisk eksempel nævnes skattereglerne i Australien, der tilgodeser indbyggerne i de diskomfortede centrale og nordlige områder.

I det følgende behandles ekstreme klimatiske hændelser, eksempelvis hurrricanes og tørke, mens kap. 5 behandler det daglige vejrs betydning for landbrug, handel og transport. Byklimaet inddrages i kap. 6, og i det følgende om vejrprognoser får man et klart indtryk af linjen i bogen. Det er ikke teorien bag vejrudsigterne, der er hovedemnet, men derimod udsigternes effektivitet.

Bogen slutter med vejret som resource og påpeger betydningen af yderligere internationalt samarbejde på dette felt samt en udførlig litteratur- og stikordsliste.

I sit konsekvente arbejde med den anvendte klimatologi opnår Hobbs at fremlægge en bog, der er yderst læseværdig, og som samtidig er et fint supplement for den, som er fortrolig med den klassiske klimatologi.

Henrik Søgaard

ATLAS DER DONAULÄNDER

Red.: Josef Breu.

5. Lieferung / Österreichisches
Ost- und Südosteuropa-Institut.
Wien 1970, 100 cm, pris ikke opl.

Denne levering af løsblade til atlasset omfatter en håndfuld vedrørende klima, geologi med tektonik,

geomorfologi, befolkningsfordeling og trafik. De fleste af kortene er i skala 1:2 mio. nogle dog i 1:4 mio. En så lille skala til meget detaljerede tematiske kort kan være problematisk, men kortene her er i vanlig udmærket udførelse, og målestoksforholdene er dog større, end man almindeligvis finder i gængse oversigtsværker og regionale monografier. Den medfølgende kommentar på særskilte blade (4 sprog) er meget kort, men nok tilstrækkelig, og der er mange kildehenvisninger. Befolkingskortet er et prik/cirkel-kort med bitte små lysegrønne prikker for 500 spredboende, sorte for 1000 og 5000 agglomereret befolkning samt røde cirkler (suppleret med tal for indbyggere i 10000). Med lidt god vilje kan man da få et vist indtryk af befolkningsfordelingen: Om den er spredt, agglomereret, hvor byer er lokaliseret etc. Men udbyttet af et befolkningskort af den type og det store arbejde, det har været at udarbejde det, er - når det drejer sig om så store områder og befolkninger - måske ikke så stort.

Trafikkortet er et kort over jernbanenettet og trafikhyppighed vist ved bånd af forskellig bredde, anvendeligheden af den type kort er måske heller ikke så stor; man får dog et kraftigt indtryk af trafikbetjeningen: Nettet er meget tæt og stærkt befærdet i Tjcechoslovakiet, Ungarn, Østrig samt i Jugoslavien nord for Rijeka-Beograd, medens nettet er meget stormasket og tyndt befærdet i det sydlige Jugoslavien, Rumænien, Bulgarien og Albanien.

Henning Mørch

John E. Hobbs:

APPLIED CLIMATOLOGY

A study of atmospheric resources.
Boulder, Colo. 1980, 218 s., ill.,
26 cm, £ 10.-. Dawson Publishing,
Folkestone.

At praktisk anvendelse af klimatologi har vide aspekter, får man et

Robert Decker and Barbara Decker:
VOLCANOES

San Francisco 1981, VIII, 244 s.,
ill., 23 cm, board: £ 9.95, paper:
£ 4.50. W.H. Freeman & Co. Ltd.,
Oxford.

Vulkanismen er i dag stærkt knyttet til teorien om den moderne pladetek-

tonik, både hvor pladerne viger fra hinanden som i Atlanterhavet, og hvor de støder sammen og dukker under hinanden som i Stillehavet.

Denne bog begynder derfor med en gennemgang af pladetektonikken og derpå af Surtsey som repræsentant for Atlanterhavs-vulkanismen og af Krakatau og Hawaii-vulkanerne som repræsentanter for Stillehavet. Der er endvidere et interessant kapital om Pillow-lava, der nu studeres fra moderne dykkerfartøjer. Endelig kommer til sidst to kapitler om energiudviklingen og om mulighederne for at forudsige fremtidig vulkanudbrud, og her er man tilsyneladende kommet et stykke på vej.

Kaj Hansen

THE SHAPING OF SOUTHERN ENGLAND

Ed. by David K.C. Jones.
(Institute of British Geographers.
Special publication No. 11).

London 1980, X, 274 s., ill., 26 cm, £ 14.60. Academic Press Inc.

Bogen er en samling af elleve artikler til minde om 40-årsdagen for Wooldridge og Lintons topografi: Structure, Surface and Drainage in South-East England. Wooldridge var professor ved Kings College i London og datidens største kvartærgeolog, der i mange år studerede Thamesdalens udvikling og flodens stadigt skiftende løb. Alle 11 afhandlinger handler derfor om disse emner i Sydøstengland. Specielt vigtig er afhandlingen om Sarsens, et navn for stærkt silificeret kvartssand, der må betragtes som en overfladeform, der bl.a. kendes fra Australien og Sydafrika, dvs en jordbundsdannelse.

Kaj Hansen

V.V. Belousov:

GEOTECTONICS

Moscow 1980, X, 330 s., ill., 25 cm, DM 48,-. Springer-Verlag, Berlin.

Det er tektonik på en utraditionel måde. Ved hjælp af kort, diagram-

mer og tabeller belyses foldninger og andre jordskorpebevægelser gennem alle kontinenter og have fra urtiden til i dag. Særlig interessant er det, at også Østeuropa og Sovjet er med i denne fremstilling. Det ser man ellers meget sjældent i større sammenfattende værker.

Kaj Hansen

Dierk Henningsen:

EINFÜHRUNG IN DIE GEOLOGIE DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

2. überarbeitete Aufl. Stuttgart 1981. VI, 123 s., ill. & 20 s. tav. 19 s., DM 10,80. Ferd. Enke Verlag.

Efter en almindelig kort gennemgang af opbygningen af den dybere undergrund i Vesttyskland følger en gennemgang af flere af landets provinser og deres udvikling.

Kaj Hansen

Ernst Klimm, Karl-Günther Schneider & Bernd Wiese:

DAS SÜDLICHE AFRIKA

Bd. 1: Republik Sydafrika, Swasiland, Lesotho. (Wissenschaftliche Länderkunden, Bd. 17).

Darmstadt 1980, XX, 307 s., ill., 22 cm, DM 80,-. Wissenschaftliche Buchgesellschaft.

Denne klassiske Länderkunde er 1. bd. i en serie på 2, hvor anden del vil omhandle Namibia og Botswana. I denne er hovedvægten fuldstændigt på Den Sydafrikanske Republik; Leshoto og Swasiland omtales på kun 12 sider.

I omtalen af Den Sydafrikanske Republik redegøres grundigt for befolkning, landbrug, fiskeri, vegetation, vandressourcer, minedrift, industri, byer og turisme. Mest interessant er dog afsnittet om apartheid og de rumlige, geografiske konsekvenser af raceadskillelsen, samspillet mellem racial segregation og spatial segregation. De forskellige homelands geografi omtales med korte afsnit om indenrigspolitisk udvikling, befolkning, landbrug, minedrift og industri. Der redegø-

res for republikkens politik med hensyn til overgangen fra traditionel til moderniseret landbrug, migrantarbejdere og byudvikling i homelands. I det hele taget er væsentlige dele af dette afsnit, om end grundigt, præget af en sydafrikansk angrebsvinkel; det kan vel diskuteres, om Transkei, Boputhatswana og Venda har opnået "die vollständige politische Unabhängigkeit" og at "die meisten Homelands im feuchten und fruchtbaren E der Republik Südafrika liegen".

Bogen berører kun sporadisk politiske og økonomiske spørgsmål. Man må vel derfor kunne sige, at den kan have værdi som et faktaindeholdende supplement til den iøvrigt righoldige litteratur om Sydafrika.

Peter Strømgaard

PROBLEMS IN KARST ENVIRONMENTS

Ed. by Marjorie Sweeting.

(Zeitschrift für Geomorphologie. Supplementband 32). Berlin 1979, 106 s., ill. 25 cm, pris ikke opl. Gebr. Borntraeger, Stuttgart.

Heftet indeholder 9 afhandlinger om morfologiens afhængighed af karst-områder dels på Puerto Rico og Jamaica, dels ved Oxford og ved Bristol Kanalen i England.

Kaj Hansen

INTERNATIONAL GEOLOGICAL CONGRESS, 26, 1980: General geology of the Federal Republic of Germany with two excursions to industrial mineral rocks and environmental research.

Ed. by Gerd W. Lüttig.

Stuttgart 1980, 95 s., ill., 27 cm, DM 46,-. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung.

I indledningen siger forfatteren, at heftet ikke er skrevet for folk, der er fortrolig med de geologiske forhold i Den tyske Forbundsrepublik, men er skrevet for rejsende fra andre kontinenter.

Bogen lægger særlig vægt på ekskursioner til egne med geologiske råstoffer. Den indledende oversigt,